

APSTIPRINĀTS
ar Baldones novada domes
2017.gada 25.aprīļa lēmumu
(protokols Nr.5,3.)

BALDONES NOVADA BĀRIŅTIESAS DARBINIEKU ĒTIKAS KODEKSS

Baldonē, Baldones novadā

2017.gada 25.aprīlī

*Izdots saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu,
Bāriņtiesu likuma 4.panta trešo daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Ētikas kodekss nosaka Baldones novada bāriņtiesas (turpmāk – bāriņtiesa) priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieka, bāriņtiesas locekļu un bāriņtiesas darbinieku (turpmāk – darbinieks vai darbinieki) profesionālās ētikas normas un uzvedības principus.
2. Ētikas kodeksa mērķis ir veicināt likumīgu, kvalitatīvu un godprātīgu bāriņtiesas darbu, prioritāri nodrošinot bērnu un aizgādībā esošo personu tiesības un intereses un veicot citus uzdevumus, atbilstoši bāriņtiesas kompetencei.
3. Ētikas kodeksā iekļautās profesionālās ētikas normas un uzvedības principi ir saistoši bāriņtiesas darbiniekiem neatkarīgi no ieņemamā amata. Visiem darbiniekiem ir pienākums iepazīties un ievērot ētikas kodeksa noteikumus, kas jāievēro attiekmē pret darbu, savstarpējā saskarsmē, attiecībās ar citām institūcijām, speciālistiem un sabiedrību un kas aizliedz ar sabiedrības interesēm nesavienojamu bāriņtiesas darbinieku rīcību.
4. Bāriņtiesas darbinieku Ētikas kodeksu nevar uzskatīt par visaptverošu uzvedības normu aprakstu. Savā personiskajā un profesionālajā rīcībā bāriņtiesas darbiniekam ir jāvadās arī no vispārpieņemtām uzvedības normām. Kodeksa uzdevums ir norādīt uz tiem ētikas normu pamatprincipiem, kuriem ir jāklūst par vadošajiem bāriņtiesas darbinieku rīcībā. Situācijās, kas nav minētas ētikas kodeksā, darbinieki rīkojas saskaņā ar sabiedrībā pieņemtajām vispārējām uzvedības normām.
5. Darbinieku pienākums ir ievērot profesionālās ētikas normas, apzinoties, ka katra atsevišķa darbinieka rīcība veido bāriņtiesas kopējo tēlu sabiedrībā.

II. Profesionālās ētikas pamatprincipi

6. Darbinieks, pildot amata vai darba pienākumus, ievēro šādus profesionālās ētikas pamatprincipus:

6.1. Taisnīgums un objektivitāte

6.1.1. darbinieks ar augstu tiesisko apziņu rīkojas profesionāli saskaņā ar normatīvajiem aktiem un vispārējiem tiesību principiem;

6.1.2. veicot savus amata pienākumus un pieņemot lēmumus savas kompetences ietvaros, darbinieks balstās uz pārbaudītu informāciju un objektīviem faktiem, to godīgu interpretāciju un argumentāciju;

6.1.3. darbinieka objektīva vērtējuma pamatā ir personas rīcība un tās sekas, nevis viņa personība un nodomi;

6.1.4. savas profesionālās darbības rezultātā saņemto informāciju darbinieks neizmanto savās interesēs, darbinieks nepiedalās darbībās un neveido attiecības, kas var traucēt izdarīt objektīvu novērtējumu vai ko var uzskatīt par šādiem traucēkļiem;

- 6.1.5. darbinieks rīkojas taisnīgi, ievērojot personu vienlīdzību likuma priekšā, neizrādot labvēlību vai nepiešķirot nepamatotas privilēģijas kādai no tām;
- 6.1.6. darbinieks nedrīkst paust vai atbalstīt uzskatus, kas vērsti uz rases, dzimuma, reliģijas, nacionalitātes, invaliditātes, vecuma, seksuālās orientācijas, mantisko vai sociālo statusu ierobežojumu vai aizskārumu;
- 6.1.7. darbiniekam jābūt paškritiskam, jāprot atzīt un labot savas kļūdas un atvainoties par neētisku rīcību;
- 6.1.8. darbinieks, veicot savus amata pienākumus, nenoniecina citu darbinieku darbu, bet atbalsta un, nepieciešamības gadījumā, papildina to;
- 6.1.9. darbinieks var brīvi izteikt savus uzskatus un ieteikumus bāriņtiesas darbības pilnveidei.

6.2. Patstāvība un neatkarība:

- 6.2.1. darbinieks ir patstāvīgs un neatkarīgs savu pienākumu izpildē, tomēr rīcībai un lēmumiem jābūt saskaņotiem ar starptautiskajiem tiesību aktiem, Latvijas Republikas Satversmi un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.
- 6.2.2. darbinieka neatkarība izpaužas, pienākumu izpildē neietekmējoties no jebkādam ekonomiska, finansiāla, emocionāla vai citāda rakstura attiecībām;
- 6.2.3. neitralitātes ievērošana ir priekšnosacījums darbiniekam bāriņtiesas pozitīva tēla veidošanai;
- 6.2.4. darbinieks atsakās no to amata pienākumu veikšanas, kad ētisku apsvērumu dēļ varētu tikt apšaubīta viņa darbības objektivitāte un neitralitāte.

6.3. Konfidencialitāte:

- 6.3.1. darbinieks ievēro konfidencialitāti un neizpauž informāciju, ko ieguvis, pildot savus profesionālos pienākumus, un kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērnam vai aizgādībā esošajai personai, izņemot gadījumus, kad ar likumu noteiktas tiesības vai pienākums informāciju atklāt;
- 6.3.2. darbinieks informāciju, kas kļuvusi zināma, pildot amata pienākumus, nedrīkst prettiesiski izpaust vai izmantot mērķiem, kas nav saistīti ar amata pienākumu veikšanu vai konkrētu darba pienākumu pildīšanu;
- 6.3.3. darbinieks ievēro informācijas atbildīgas izmantošanas principus un rūpējas par informācijas aizsardzību bāriņtiesā.

6.4. Profesionalitāte un atbildība par savu rīcību:

- 6.4.1. darbinieks apzinās sava darba nozīmīgumu bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību aizsardzības jomā, kā arī apliecinājumu izdarīšanā un citu uzdevumu pildīšanā, izjūt savu personīgo atbildību par bāriņtiesas darba kvalitāti;
- 6.4.2. darbinieks augstu vērtē profesionalitāti, darba pienākumus veic atbildīgi, precīzi un godīgi, izmantojot savas zināšanas, labāko praksi un pieredzi;
- 6.4.3. darbinieks regulāri pilnveido savu profesionālo kompetenci, uzņemas atbildību par savas profesionālās darbības kvalitāti un reputāciju;
- 6.4.4. darbinieks, veicot savus pienākumus, nepārvērtē savas zināšanas, darba spējas un iegūto pieredzi;
- 6.4.5. darbinieks apzinās savas darbības vai bezdarbības sekas;
- 6.4.6. darbinieks ievēro likumā noteiktos amatu savienošanas ierobežojumus.

III. Darba ētika

- 7. Darbinieks rīkojas profesionāli, tikai un vienīgi saskaņā ar normatīviem aktiem un vispārējiem tiesību principiem.
- 8. Darbinieks amata vai darba pienākumus pilda, veicinot sabiedrības uzticēšanos bāriņtiesai un atturoties no darbībām, kas varētu negatīvi ietekmēt lēmuma pieņemšanu un mazināt bāriņtiesas autoritāti un darbības nozīmi.
- 9. Darbinieks darba laiku izmanto intensīvi un lietderīgi.

10. Darbinieks ir atbildīgs par darba pienākumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi.
11. Pildīt amata pienākumus darbinieks ierodas piemērotā apģērbā, ievērojot lietišķās etiķetes normas, un pienācīgā izskatā. Uzvedībai jāliecina par bāriņtiesas darbinieka korektumu.
12. Ārpus darba laika darbinieks izvēlas tādu uzvedības stilu, kas sabiedrībā nerada šaubas par viņa spējām godprātīgi veikt savus amata pienākumus.

IV. Ētiska uzvedība saskarsmē ar kolēģiem un apmeklētājiem

13. Saskarsmē ar kolēģiem un apmeklētājiem darbinieks izturas ar cieņu, ievērojot ikvienas personas tiesības un likumiskās intereses. Darbinieks ir laipns un pieklājīgs, nelieto aizvainojošus izteicienus, neaizskar personas cieņu un godu, ir iecietīgs pret citu personu uzskatiem un pārliecību.
14. Darbinieks ar savu izturēšanos pret citiem darbiniekiem un personām nedrīkst radīt pamatu aizdomām par negodprātīgu rīcību un ietekmējamu stāvokli.
15. Darbinieks nav augstprātīgs un autoritārs pret kolēģiem, ņem vērā citu viedokli, to profesionāli izvērtē, ievēro demokrātijas normas un koleģialitāti.
16. Darbinieks sadarbojas ar kolēģiem, sniedzot un saņemot nepieciešamo palīdzību profesionālo pienākumu izpildē.
17. Darbinieks izvairās no nekoleģiālām attiecībām – intrigām, garastāvokļa ietekmes, tenkām, nomelnošanas, liekulības, nepieļauj citu personu aizskaršanu attiecībā uz rasi, dzimumu, vecumu, nacionālo vai reliģisko piederību vai citiem apstākļiem.
18. Darbinieks ciena savus kolēģus un viņu vēlmi nopietni un produktīvi izmantot darba laiku
19. Darbinieks godprātīgi izvērtē savu rīcību, uzklaua kritiku un labo savas kļūdas.
20. Darbinieks informē kolēģus par profesionāli aktuāliem jautājumiem un dalās pieredzē, kas varētu būt noderīga kolēģiem.
21. Bāriņtiesas vadība sekmē profesionālas darba atmosfēras veidošanos bāriņtiesā, atbalsta darbinieku iniciatīvu un priekšlikumus darba procesa un darba vides uzlabošanā un neuzskata to par savas kompetences apšaubījumu.
22. Darbinieks ievēro saskarsmes etiķeti un darba kultūru. Ar korektu uzvedību, ārējo izskatu un stāju veicina sabiedrības uzticēšanos bāriņtiesai.
23. Darbinieks ar savu attieksmi un uzvedību rūpējas par bāriņtiesas prestižu sabiedrībā.
24. Ja darbinieks nevar savas kompetences ietvaros atbildēt uz apmeklētāja uzdotajiem jautājumiem, viņš norāda citu attiecīgajā jautājumā kompetentu darbinieku vai institūciju.
25. Darbinieks konstruktīvi risina konfliktus, neiesaistās intrigās.

V. Rīcība saskarsmē ar lobētājiem un interešu konflikta situācijās

26. Darbinieka pienākums ir informēt bāriņtiesas priekšsēdētāju par saskarsmi ar personām, kas savu vai citu interešu vadītas, apzināti un sistemātiski komunicē ar bāriņtiesas darbinieku vai darbiniekiem nolūkā ietekmēt tām labvēlīgu bāriņtiesas lēmumu pieņemšanu, tas ir, veic lobēšanu.
27. Darbinieks situācijās, kas viņa personiskās intereses ietekmē vai var ietekmēt darba pienākumu veikšanu, rīkojas saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (turpmāk – Likums) noteiktajām normām.
28. Ja darbiniekam ir jāpieņem lēmums vai jāveic citas ar amata pienākumu saistītas darbības, kas skar vai var skart tādu personu personiskās un mantiskās intereses, kas nav radinieki Likuma izpratnē, bet ir darbinieka ģimenes loceklis vai tuvs draugs, tad darbinieks par to informē un ētisku apsvērumu dēļ atsakās no konkrētu amata pienākumu veikšanas.
29. Darbinieks atsakās no tādu labumu pieņemšanas, kas nav uzskatāmi par dāvanām Likuma izpratnē (ziedi, suvenīri, grāmatas, reprezentācijas priekšmeti), ja to pieņemšana rada vai var radīt iespaidu, ka tādā veidā tiek ietekmēta darba pienākumu veikšana vai var rasties šaubas par bāriņtiesas darbinieka darbības objektivitāti un neitralitāti.

VI. Ētikas kodeksa īstenošana

30. Ētikas kodekss ir pieejams visiem darbiniekiem. Darbinieks ar parakstu apliecina, ka ir ar to iepazinies un apņemas to ievērot.

31. Ja darbinieka rīcībā nonāk informācija, ka kolēģis rīkojas prettiesiski vai viņš ir bijis liecinieks tam, darbinieks informē bāriņtiesas priekšsēdētāju.

32. Sūdzības un iesniegumus par Ētikas kodeksa normu neievērošanu ir tiesības izvērtēt bāriņtiesas priekšsēdētājam, bāriņtiesas darbinieku sanāksmei un Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas Ētikas komisijai, kura par sūdzību un iesniegumu izvērtēšanas rezultātiem informē pašvaldības domi.

33. Darbinieku profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipu apzināta neievērošana vai necienīga uzvedība var būt par iemeslu jautājuma lemsšanai par morālo vai disciplināro atbildību un sodu piemērošanu.